

2. Самойленко О.М. Поняття дистанційної освіти та дискусії навколо неї. Збірник наукових праць. Херсон: «Міськдрук», 2011. 61 с.

3. Жевакіна Н.В. Технологія дистанційного навчання: сутність та особливості. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2003. № 4. С. 70.

4. Полат Е.С., Петров А.Е. Дистанционное обучение: каким ему быть? *Педагогіка*. 1999. С. 29-34.

5. Положення про дистанційне навчання (Затверджено Наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013. № 466) (дата звернення: 15.11.2022).

ШАМРАЛЮК О.Л., кандидат педагогічних наук

Науково-методичний центр професійно-технічної освіти

та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних

працівників у Хмельницькій області, Україна

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0993-1149>

E-mail: shol_nmc@ukr.net

РОЗВИТОК ТЕХНОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ НА РЕГІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

В умовах модернізації професійної (професійно-технічної) освіти технологічна культура виключно важлива як в аспекті проектування педагогічної системи, так і з позицій сучасного високотехнологічного виробництва, та є одним з найважливіших компонентів професіоналізму педагога.

Адже сьогодення вимагає від педпрацівників готовності до роботи у неперервному інноваційному режимі, до гнучкого реагування в професійній діяльності на постійно змінні потреби суспільства, особистості, ринку праці, технологій, які стрімко розвиваються, та інформаційного середовища, що постійно оновлюється [1].

Тому виникає потреба у забезпеченні належного методичного супроводу професійного розвитку педагогічних працівників закладів професійної освіти (далі: ЗПО) та впровадженні короткотермінових форм підвищення кваліфікації у системі неформального навчання, які б сприяли оперативному задоволенню їхніх індивідуальних освітніх запитів [4].

За таких умов саме обласні навчально(науково)-методичні центри професійно-технічної освіти стають осередками забезпечення системного розвитку технологічної культури, професійної компетентності, професіоналізму педагогічних працівників ЗПО.

Зауважимо, що в межах регіональної післядипломної освіти розвиток технологічної культури педагогів ЗПО є складним багаторівневим, пролонгованим, поетапним процесом, що включає становлення кваліфікованого спеціаліста, професіонала, особистості з акмеологічною позицією [6].

Новий нормативно-правовий простір, сучасний зміст методичної роботи, інноваційні освітні технології, розвиток педагогічної творчості зумовлюють об'єктивні зміни в плануванні та організації діяльності регіональної методичної служби щодо удосконалення технологічної культури педагогів ЗПО.

Реалізація регіональною методичною службою науково-методичного супроводу розвитку технологічної культури педагогів ЗПО здійснюється через:

- моніторинговий сервіс: підготовка інструментарію для моніторингу освітніх потреб педагога;
- маркетинговий сервіс: вивчення затребуваних педагогами освітніх послуг, визначення ступеня задоволення цього запиту;
- інформаційно-методичний сервіс: створення інформаційних банків даних, в тому числі баз стажування, успішних педагогічних практик;
- предметно-методичний сервіс: розроблення та надання

методичних матеріалів (рекомендацій, вказівок, посібників тощо);

- експертний сервіс: експертиза навчально-планувальної документації, навчально-методичної літератури, досвіду роботи.

Пріоритетним в роботі навчально(науково)-методичних центрів професійно-технічної освіти стає випереджувальна професійна діяльність, прогнозування і створення умов для виявлення та задоволення потенційних потреб педагогічних кадрів в професійному розвитку. В контексті розвитку технологічної культури педагогів обласна методична служба має забезпечувати право вибору методичної послуги та створювати можливості для реалізації індивідуального освітнього маршруту педагога.

У руслі зазначеного одними із провідних принципів діяльності Науково-методичного центру професійно-технічної освіти та підвищення кваліфікації інженерно-педагогічних працівників у Хмельницькій області (далі: НМЦ ПТО ПК) є *принцип елективності навчання*, який передбачає надання педагогам права вибору цілей, змісту, форм, методів, джерел, засобів, термінів, часу проходження ними підвищення кваліфікації, а також *принцип розвитку освітніх потреб*, згідно з яким процес навчання будується на основі освітніх запитів педагога, визначених ним за результатами самодіагностики власного рівня професійно-педагогічної компетентності.

З метою оновлення науково-педагогічних, методичних, фахових знань і умінь, розвитку професійно-особистісних якостей педагогів у НМЦ ПТО ПК застосовується широкий спектр колективних та індивідуальних форм регіональної методичної роботи, кожна з яких характеризується своїм змістовним і процесуальним матеріалом: програмами, методикою проведення, тривалістю.

Завдання методистів НМЦ ПТО ПК полягає у підборі таких форм, методів і способів взаємодії, які б сприяли формуванню у педагогів інтересу до професійно-педагогічної діяльності,

внутрішньої мотивації до розвитку технологічної культури, а також допомогли б усвідомити педагогам професійні труднощі і потім включитися в діяльність щодо підвищення свого професійного рівня.

Колективні форми роботи ґрунтуються на функціонуванні професійних співтовариств педагогів та передбачають участь педагогів у засіданнях обласних фахових секцій, школах передового педагогічного досвіду, творчих груп, круглих столів, семінарах, педагогічних майстернях, конференціях, тренінгах, майстер-класах тощо. Зміст означених форм роботи спрямований на опрацювання нормативно-правової бази системи П(ПТ)О; особливості впровадження стандартів П(ПТ)О, розроблених на модульно-компетентнісній основі; проектування змісту професійної підготовки майбутніх кваліфікованих робітників; розробку і ведення навчально-планувальної та облікової документації педагога ЗПО; організацію освітнього процесу з елементами дуальної форми навчання; вивчення досвіду впровадження сучасних педагогічних, виробничих та інформаційних технологій в освітній процес, створення системи сучасних засобів навчання; розробку критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів; здійснення аналізу якості підвищення ефективності освітнього процесу [5].

Значно підвищують мотивацію до професійного зростання педагогів індивідуальні форми методичного супроводу, серед яких слід назвати консультування, що представляє собою організовану взаємодію між консультантом (методистом) і педагогом, спрямовану на вирішення проблем і внесення позитивних змін в діяльність педагога.

В практиці роботи НМЦ ПТО ПК застосовуються різні види консультування, а саме: педагогічне (надання консультаційної допомоги у вирішенні конкретної педагогічної проблеми (використання певних методів і технологій навчання, підготовка дидактичного матеріалу), проведення відкритого навчального заняття та ін.), методичне (допомога у створенні творчих

розробок, спрямованих на вдосконалення освітнього процесу), проектне (розроблення робочих навчальних програм професійної підготовки, технологічної карти уроку із використанням нової педагогічної чи виробничої технології), процедурно-діагностичне (проведення консультацій щодо розроблення та застосування інструментарію педагогічної діагностики), евалюаційне (надання допомоги в проведенні комплексного аналізу та оцінки результатів професійної діяльності), маркетингове (надання допомоги щодо ситуацій на ринку праці та ринку освітніх послуг, формування позитивного іміджу педагога, закладу, професії), організаційно-методичне (надання консультаційної допомоги щодо підвищення професійного рівня педагога: проектування самоосвітньої діяльності, методичної роботи, проходження атестація, участі в методичних заходах тощо).

Особиста зацікавленість педагогів до удосконалення технологічної культури посилюється шляхом застосування в регіональних формах методичної роботи активних стратегій навчання, методів проектного, проблемного навчання, кейс-стаді, бенчмаркінгу, інструментів розвитку критичного мислення, проведення тренінгів, майстер-класів, дискусій, засідань «круглих столів» з ефективним використанням інформаційно-комунікаційних технологій, участі педагогів у експериментальній і дослідницькій діяльності різних рівнів, в роботі творчих груп щодо оновлення навчально-методичного забезпечення професій [2, 3].

Крім того, працівниками НМЦ ПТО ПК розроблено та запропоновано педагогам системи професійної освіти короткотривалі елективні курси у формі педагогічних майстерень та тренінгів. Тематика цих курсів співвіднесена із професійно-педагогічними профілями різних категорій педагогічних працівників ЗПО. Кожний педагог має можливість самостійно вибирати, комбінувати відповідні педагогічні майстерні і тренінги для вибудовування індивідуальної траєкторії професійного розвитку.

Впровадження елективних курсів забезпечує надання реальної, дієвої адресної допомоги педагогічним працівникам у розвитку їхньої технологічної культури, опанування ними найбільш раціональних технологій, форм, методів, засобів навчання та виховання учнів з урахуванням досягнень сучасної педагогічної науки і ефективної педагогічної практики, високотехнологічного виробництва, вимог ринку праці, державних і регіональних цільових освітніх програм та програмних цілей закладів професійної освіти.

Таким чином, запроваджена на регіональному рівні система роботи щодо сприяння професійному розвитку педагогічних працівників дозволяє конструктивно спрямовувати кожного педагога на вектор професійно мобільного, ініціативного фахівця, здатного до прийняття оптимальних рішень в умовах інноваційних перетворень.

Бібліографічний список:

1. Radkevych V.O. and Yershova L.M. Status of preparedness of vocational education system to counter real and potential threats to national security and national interests of Ukraine in the conditions of external and internal challenges. *Professional Pedagogics*, 2022, 1 (24), pp. 4-17.

2. Нагаєв В.М., Нагаєв В.В. Технологічні основи організації дистанційного навчання в умовах цифрової педагогіки. Харків: ХНУБА. 2021.

3. Романова Г.М. Технологія підготовки педагогічних працівників системи професійно-технічної освіти до проектного навчання. *Методичні засади підвищення кваліфікації педагогічних працівників системи професійної освіти*: збірник матеріалів Всеукраїнської Інтернет-конференції / за заг. ред. Л.І. Шевчук. Хмельницький : НМЦ ПТО ПК; ФОП Мельник А.А., 2016. С. 154-159.

4. Ткачук Г.Е. Методика розвитку готовності викладачів спеціальних дисциплін професійно-технічних навчальних закладів до використання особистісно-орієнтованих педагогічних технологій. *Теорія і методика професійної освіти*:

електронне наукове фахове видання. 2018. Вип. 15.
URL:<https://jrnls.ivet.edu.ua/index.php/3/issue/view/71>

5. Шамралюк О.Л. Педагогічні умови розвитку технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Серія: педагогіка*. 2016. № 2. С. 218-224.

6. Шамралюк О.Л. Розвиток технологічної культури майстрів виробничого навчання аграрного профілю в навчально (науково)-методичних центрах професійно-технічної освіти: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.04 / Інститут ПТО НАПН України. Київ, 2021. 353 с.

ШЕПТУН С.Ю., кандидат технічних наук
Державний біотехнологічний університет, Україна
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-1981-4560>
E-mail: zooms@btu.kharkiv.ua

РОЗВИТОК ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ

В умовах розвитку сучасної педагогічної науки та інформаційних технологій в останні роки набувають все більшого розвитку дистанційні технології в освітньому процесі. Пандемія коронавірусної інфекції і війна вивели дистанційне навчання за допомогою комп'ютерних технологій із області теоретичних вишукувань і експериментальних досліджень в практичну площину. В даний час віртуальне середовище як емний загальнонауковий феномен є складовою інформаційної технології, яку доцільно використовувати в різних галузях освітнього процесу.

Впровадження сучасних комунікаційних та дистанційних освітніх технологій дозволять не лише суттєво збільшити інформаційний обмін між викладачем та студентом, а й підвищити якість освіти.